

Товарознавча експертиза

До числа об'єктів дослідження товарознавчої експертизи, яка проводиться в експертних установах, відносяться різні вироби товарного походження, зокрема: будівельні, вироби з натурального і штучного хутра, головні убори, ювелірні вироби, косметичні засоби, текстильні, галантерейні, канцелярські товари, одяг та білизна, швейні вироби з натуральної шкіри взуття, побутова техніка, радіоелектронна апаратура, фото-, кіно- та відеоапаратура, предмети оптики, вироби текстильної галантереї, тканини, ткацькі вироби, музичні товари, товари для спорту та туризму, меблі, килими та килимові вироби, електроосвітлювальні прилади, електроприлади, газові та електричні плити, швейні, в'язальні та друкарські машини, телефонні апарати, предмети для сервіровки та обслуговування столу, годинники, санітарно-технічне устаткування, предмети домашнього господарства та використання, шкіргалантерейні вироби, книги та журнали.

Головними завданнями товарознавчої експертизи є:

- встановлення фактичних даних, що підтверджують чи спростовують відповідність характеристик досліджуваних об'єктів базовим (нормативним) значенням за органолептичними, кількісними та якісними характеристиками;
- визначення належності промислових товарів народного споживання (надалі - товарна продукція) до класифікаційних категорій, які прийняті у виробничо-торговельній сфері (вид, марка, модель, розмір, комплектність тощо);
- визначення ступеню якісних змін товарної продукції в процесі виготовлення, збереження, транспортування, експлуатації;
- встановлення способу виробництва товарної продукції: промисловий чи саморобний;
- визначення вартості товарної продукції, в т.ч. з урахуванням часткової втрати її товарних якостей у зв'язку з експлуатаційним зносом і пошкодженнями від впливу зовнішніх факторів.

Орієнтовний перелік питань, що вирішуються товарознавчою експертизою:

1. *Яка середньо ринкова вартість (назва об'єкта), наданого на дослідження, станом цін на (дата скоєння правопорушення)? - для нового виробу, який у використанні не був, і є в наявності.*
2. *Яка середньо ринкова вартість (назва об'єкта), станом цін на (дата скоєння правопорушення)? - для нового виробу, який у використанні не був, і відсутній.*
3. *Яка ринкова вартість (назва об'єкта), наданого на дослідження, бувшого у використанні, з врахуванням ознак зносу станом цін на (дата скоєння правопорушення)? - для виробу, який був у використанні, і є в наявності.*
4. *Яка ринкова вартість (назва об'єкта), бувшого у використанні, з врахуванням ознак зносу станом цін на (дата скоєння правопорушення)? для виробу, який був у використанні, і відсутній.*
5. *Яка групова належність (класифікаційна категорія) товару (виробу,*

продукції, сировини, допоміжних матеріалів) наданого на дослідження?

6. Чи має даний виріб зовнішні дефекти? Якщо так, то які саме? Чи можлива його реалізація (експлуатація, використання) за наявності виявленого дефекту?

7. Під впливом яких чинників змінилась якість товару та виникли різного роду дефекти?

Вимоги до матеріалів.

У постанові (ухвалі) про призначення експертизи слід зазначити суть позовних вимог або обставини кримінального провадження. Разом з постановою про призначення експертизи експертові надається об'єкт дослідження. Об'єкти дослідження повинні направлятися експертові в упакованому та опечатаному вигляді. Крім самих виробів, їх маркувальних позначень, зразків, у необхідних випадках, експертові повинні надаватися документи про стан товару (у працюючому чи непрацюючому стані знаходиться об'єкт), різні процеси, що відбувалися з ним, здійснення товарних операцій (приймання, розбракування, реалізація), що дозволяє отримати додаткову інформацію про товар. Громіздкі предмети досліджуються за місцезнаходженням. Якщо ці об'єкти знаходяться за місцем проживання громадян, то особа або орган, які призначили експертизу, зобов'язані забезпечити експертові можливість їх огляду. У цивільних справах експертний огляд об'єктів дослідження має проводитися в присутності зацікавлених осіб.

Якщо перед експертом поставлені питання про вартість майна, особа або орган, які призначили експертизу, мають зазначити – вид вартості, станом на який час належить вирішувати поставлене питання та за якими (роздрібними чи оптовими) цінами, що діяли на споживчому ринку України на аналогічні вироби, а на складно-технічні товари – документ, що підтверджує технічний стан виробу. При цьому, якщо на експертизу наданий пошкоджений виріб, то необхідно надати протокол допиту потерпілого (-ої) з інформацією про те, коли саме об'єкт був пошкоджений – до скоєння правопорушення чи після нього. Якщо об'єкт було пошкоджено після скоєння правопорушення, то у питання після дати, на яку потрібно оцінити товар, потрібно додати «... до спричинення пошкоджень».

На експертизу може бути поставлене питання про вартість відсутнього майна. В цих випадках особа або орган, які призначили експертизу, повинні зазначити, на підставі яких матеріалів справи, що містять відомості про відсутні об'єкти, повинна проводитись експертиза (описи в позовних заявах, протоколах допиту потерпілих, гарантійний талон, касовий або товарний чеки, інструкцію з експлуатації, рахунки, товарно-транспортні накладні тощо). При цьому опис, наданий потерпілим у протоколі допиту, має містити чітку та конкретну інформацію про досліджуваний виріб, а саме: місяць та рік придбання виробу, для побутової техніки вказати марку та модель, для ювелірних виробів – пробу та вагу кожного виробу окремо, для інших товарів – матеріал виготовлення і розмірні дані, інформацію про фізичний і технічний стан (можливі пошкодження і дефекти тощо), по можливості надати фотоілюстрації об'єктів,

які підлягають дослідженню, в електронному вигляді із застосуванням масштабної експертної лінійки або якісні фотознімки із зображенням об'єктів дослідження, експлуатаційні документи тощо і надати експертові ці матеріали (їхні копії) або привести ці відомості в постанові (ухвалі) про призначення експертизи.

Разом з постановою про призначення експертизи на дослідження експертові необхідно надавати документи (гарантійний талон, касовий та товарний чеки, інструкцію з експлуатації) на об'єкт дослідження, а в разі їх відсутності матеріали, в яких буде конкретно зазначена дата (місяць, рік) придбання об'єкта дослідження.

Для встановлення ринкової вартості ювелірних, хутряних, шкіряних виробів, мисливської зброї необхідно призначати комплексні експертизи.

При призначенні експертиз, предметами яких є товари відомих закордонних брендів, які відсутні або недоступні широкому колу споживачів в силу їх високої вартості, повинні надаватися документи, які підтверджують їх автентичність та відображають технічний (фізичний) стан.

Виконання товарознавчих досліджень з визначення вартості продовольчих товарів (алкогольних, бакалійних і тютюнових виробів, продуктів харчування) в Закарпатському НДЕКЦ проводиться за наявності інформації про термін придатності, декларацій виробника (імпортера), сертифікатів (свідоцтв) якості (відповідності) на об'єкти дослідження.

Визначення вартості конструкцій будівель і споруд (вікна, двері, кабелі, облицювальна плитка, паркет, ламінат, розетки, вимикачі тощо) вже встановлених у будівлю, виходить за межі компетенції експерта-товарознавця. На вищевказані вироби експертами-товарознавцями може бути встановлена виключно середньо ринкова вартість як на нові вироби, що у використанні не були. Так само предмети особистої гігієни та парфумерно-косметичні товари (туалетні води, духи, тіні й олівці для повік, туші для вій, губні помади і блиски, тональні основи і пудри) підлягають оцінці в якості нових виробів, на які встановлюється середньо ринкова вартість.

Перед призначенням експертизи або дослідження безкоштовно проконсультуйтеся з експертом за напрямком товарознавчої експертизи за телефоном (0312) 66-32-38 або на електронну адресу: zak.ndekc@gmail.com

